

**Barok. Melodické ozdoby mordent, nátril. Cis dur, ais mol.
(4.ročník)**

Zakrúžkuj správnu odpoveď:

V stredoveku ovládala hudbu a aj všetky oblasti umenia ŠĽACHTA CIRKEV.

Hudba, ktorá hovorí o radoostiach a starostiach každodenného života sa volá SVETSKÁ DUCHOVNÁ.

Gregoriánsky chorál je JEDNOHLASNÝ VAICHLASNÝ spev rímsko- katolíckej cirkvi.

V uhorskú sa potulní hudobníci volali IGRICI TRUVÉRI.

V renesancií prevláda VOKÁLNA INSTRUMENTÁLNA hudba s viacerými hlasmi.

Barok 1600- 1700, 17. stor.

Názov obdobia pochádza z francúzskeho slova *baroque* , ktoré znamená perla nepravidelného tvaru.

Spoločenská situácia: Rovnako ako v renesancií sa do popredia dostáva meštianstvo a svetské námety, avšak vďaka reformácií v Nemecku (Martin Luther vyvesil v roku 1525 vo Witenberbu 95 téz v ktorých sa snaží napraviť cirkev) si cirkev opäť vydobyla miesto v umení. Umením sa katolícka cirkev snažila prilákať naspäť všetkých ľudí, ktorí prešli na protestantskú vieru (protestantské kostoly a omše boli jednoduché nezdobené, katolíci naopak začali stavať prezdobené kostoly a chrámy aby bežným ľuďom ukázali, že Boh isto nebude bývať v dajakej „chajde“ ale v nádhernom chráme).

Hudba v baroku:

- Hudobníci sa začali špecializovať na hru na nejaký hudobný nástroj, vznikali prví virtuózi
- V renesancií bola ideálom vyrovnaná sústava hlasov, v baroku bola polyfónia- viachlasá hudba kde sa postupne do popredia dostáva jeden vedúci hlas
- Hudba je prezdobená, slávnostná, používa sa veľa melodických ozdôb (čo súvisí s vtedajšími možnosťami hudobných nástrojov). Predstavíme si 2 melodické ozdoby **nátril a mordent**.

Nátril – ~ je vystriedanie hlavného tónu vrchnou sekundou.
Mordent (náraz) – ~ je vystriedanie hlavného tónu spodnou sekundou.

- **nštrumentálna hudba sa naplno osamostatnila od vokálnej**- súvisí to s rozvojom hudobných nástrojov (v renesancii bola inštrumentálna hudba väčšinou tanečná hudba zábavného charakteru)
- Hudobné nástroje sa používali skoro tak ako dnes (sláčikové, dychové drevené, plechové, brnkacie...neexistoval ešte klavír, mali klavichord a organ)

Johan Sebastian Bach (Nemec)

- Vrcholný predstaviteľ baroka, výborný organista, staviteľ organov a huslista, zasiahol do všetkých žánrov baroka okrem opery. Mal 20 detí z toho 4 synovia sa tiež stali hudobnými skladateľmi Carl Philipe Emanuel Bach a Johann Christian Bach.
- Dielo:
- Klávesové skladby- Knižička skladiet pre Annu Magdalénu Bachovú, Malé prelúdiá a fugety, Dobre temperovaný klavír- 2x 24 prelúdií vo všetkých tóninách, Umenie fúgy.

O narastajúcom význame inštrumentálnej hudby hovorí aj vznik suity. **Suita** je prvá inštrumentálna cyklická skladba, je to sled za sebou idúcich 4 kontrastných tancov. Každý národ v suite používal svoje národné tance, neskôr sa poradie tancov ustálilo. Bach napísal Anglické, Nemecké a francúzske suity.

Vypočuj si hudobnú ukážku: Bach badúrenia h mol <https://www.youtube.com/watch?v=Kl6R4Ui9blc>

Aký hudobný nástroj hrá melódiu?.....

Naučíme sa aj stupnice so 7 krížikmi **cis dur** a **ais mol**. Stupnice si prepíš do zošita.

Cis dur

ais mol

Opakovanie molových stupníc s krížikmi:

Molová harmonická má zvýšený _____ stupeň nahor aj dole.
 Molová melodická má zvýšený _____ a _____ stupeň smerom nahor. Smerom dole je bez zvýšených stupňov.

Doplň názov molovej stupnice podľa predznamenania.

_____ mol _____ mol _____ mol _____ mol

Doplň stupnicu a mol harmonická.

Doplň stupnicu a mol melodická.

Doplň stupnicu e mol melodická.

Stupnica _____ mol má v predznamenaní 2#.

Doplň stupnicu h mol harmonická.

Doplň stupnicu h mol melodická.